

Adı & Soyadı: Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Mezopotamya'da binaların topraktan olması ve bölgede çok fazla savaşların olması sonucu günümüze kadar fazla bina gelememiştir.		
2	Hammurabi, ülkesinde tam hakimiyet kurabilmek için kısasa kisas özelliğine sahip sert kanunlar yaptırmıştır.		
3	Ziggurat denilen tapınaklarının son katlarını gözlem evi olarak kullanmaları Sümerlerin ticaret ile uğraştıklarının kanıtıdır.		
4	Asurların kütüphane kurmaları kültüre ve edebiyata önem verdiklerinin bir göstergesidir.		
5	Asurlar deniz ticareti ile uğraşmış ve Anadolu ile ticaret yapmışlardır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Asurlar/ Sümerler / Babiller / Mezopotamya /

1	Tarihte, Dicle ve Fırat nehirleri arasındaki bölgeye denir.
2	Yazıyı icat ederek tarihi devirleri başlatan uygarlıkdir.
3tarihte ilk anayasa olarak kabul edilen ve suç işleyenlerin sert bir şekilde cezalandırıldığı Hammurabi Yasaları'nı yapmışlardır.
4çivi yazısını Anadolu'ya getirerek Anadolu uygarlıklarının yazı ile tanışmalarına ve Anadolu'nun tarihi devirlere geçmesine katkı sağladılar.
5 bir üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olduğunu hesapladılar, Ay yılı esasına dayanarak takvim hazırladılar.

! Unutmayalım !

1	Yazının icadı ile <u>tarihi devirler başlamış, bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılması ve eğitim faaliyetleri</u> kolaylaşmıştır.
2	Tekerleğin icadı ile; <u>*İnsan, yük ve eşyalar daha kolay ve hızlı bir şekilde uzaklara taşınmıştır.</u> <u>*Uzaklara gidip gelme kolaylaştığı için iletişim ve etkileşim hızlanmıştır.</u> <u>*Savaşlarda tekerlekli arabalar kullanılmaya başlanmıştır.</u>

Çözelim

1) Sümerlerin astronomi ile uğraştıklarına kanıt olarak

- I- Gözlemevi kurmaları
 - II- Gökyüzü ve yıldızları incelemeleri
 - III- Ay yılı esaslı takvimi icat etmeleri
- gibi durumlardan hangileri gösterilebilir?**

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

(SBS 2010)

2) Dünyanın ilk kütüphanesini Başkent Ninova'da oluşturan Asurlular, Mezopotamya'daki bütün kitapları kütüphanede toplamıştır.

Asurluların bu faaliyeti, aşağıdakilerden hangisine katkı sağlamıştır?

- A) Bilgi birikiminin korunmasına
B) Ticaretin gelişmesine
C) Yönetim anlayışının değişmesine
D) Tarihi devirlerin başlamasına

3) I- Su kanallarıyla sulamaya dayalı tarımı geliştirmeleri
II- Yaşamlarını avcılıkla sürdürmeleri
III- Site adı verilen şehirler kurmaları
IV- Tuğladan ev yapmaları
Yukarıdakilerden hangileri Sümerlerin yerleşik hayata geçtiğine ilişkin kanıt olamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve IV

(SBS 2010)

4) Ben Ninova'da yaşayan bir tüccarım. Kayseri yakınlarındaki Kültepe ticaret kolonilerine sık sık gidiyorum. Anadolu'ya çivi yazısını biz tüccarlar getirdik.

Anlatımdaki boş yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Sümerli B) Asurlu
C) Hititli D) Babilli

(DPY 2011)

SIRA SİZDE

1

Aşağıdaki tabloya Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine yaptığı katkılara örnekler yazınız.

Uygarlıklar	İnsanlık Tarihine Katkıları
Sümerler	
Babiller	
Asurlar	

SB. 5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak kadim uygarlıkların insanlık tarihine katkılarını fark eder.

SOSYAL BİLGİLER

(Tarihe Yolculuk – Anadolu Uygarlıkları)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Kadeş Antlaşması tarihte bilinen ilk yazılı anlaşmadır.		
2	Hititlerdeki “Anal” denilen yıllıklara olayların iyi-kötü ayrımı yapılmadan yazılması tarafsız tarih yazıcılığının yapıldığını gösterir.		
3	Friglerde öküz kesenin veya sabanını kıranın cezası ölümdür. Bu durum Friglerin ticarete önem verdiklerinin göstergesidir.		
4	Urartuların Şamran Kanalı’nı yapmaları tarım ile uğraştıklarını gösterir?		
5	Friglerin “Fibula” denilen çengelli iğne yapmaları madencilikle uğraştıklarının kanıtıdır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Hititler/ Frigler / Urartular / İyonlar / Lidyalılar

1 savaşçı bir medeniyettir. Bu nedenle sağlam kaleler yapmışlardır. Van’daki Tuşpa Kalesi günümüze kadar gelebilmiştir.
2	Anadolu’da kurulan ilk ve büyük medeniyet olmuştur. Başkenti Çorum yakınlarındaki Hattuşa’dır (Boğazköy).
3kara ticareti ile uğraşmıştır. Efes’ten başlayıp Anadolu üzerinden Ninova’ya kadar giden Kral Yolu’nda ticaret yapmışlardır.
4	Tapates adı verilen kilimler.....ın dokumacılıkta ilerlediklerini kanıtlar.
5özgür düşünce ortamına sahip oldukları için bilimde gelişmişlerdir.

! Unutmayalım !

1	Neden Anadolu tarih boyunca önemli bir yerleşim yeri olmuştur? 1) İklimi ve yeryüzü şekilleriyle tarım, hayvancılık gibi ekonomik faaliyetlere elverişlidir. 2) İlk insanlar genelde su kaynaklarına yerleşmiştir. Anadolu, bu konuda da elverişlidir. 3) Anadolu önemli ticaret yolları üzerinde bulunduğu için ekonomik olarak elverişli bir konumdadır.
2	Lidyalıların parayı icat etmesinin sonuçları: Ticaretle takas usulüne son verdiler, ticareti kolaylaştırdılar ve ticareti hızlandırdılar. Ayrıca Lidyalıların parayı icad etmeleri aynı zamanda madencilik ile uğraştıklarının da kanıtıdır.

Çözelim

<p>1) Lidyalılar;</p> <ul style="list-style-type: none">• Kral Yolu'nu açmışlar,• Mermer, gümüş, bakır, altın gibi doğal kaynakları işlemişler,• Menderes ve Gediz nehirleri çevresinde meyve ve sebze yetiştirmişlerdir. Bu bilgilerden Lidyalılarla ilgili olarak aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz? <p>A) Bilimsel çalışmalara öncülük etmişlerdir. B) Tarım önemli bir geçim kaynaklarıdır. C) Madencilikle uğraşmışlardır. D) Ticaretle ilgilenmişlerdir.</p> <p>(DPY 2016)</p>	<p>2) Thales (Tales), Pythagoras (Pisagor), Hipokrates (Hipokrat), Homeros, Diogenes (Diyojen) gibi ünlü bilim insanları İyonlar döneminde yetişmiştir.</p> <p>Bu bilgide İyonların aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?</p> <p>A) Fenike alfabesini kullanması B) Çok tanrılı bir inanca sahip olması C) Akdeniz ve Karadeniz'de koloniler kurması D) Bilim ve düşüncede ileri bir medeniyet olması</p> <p>(DPY 2019)</p>
<p>3) • Kral yolunu yapmışlardır. • Değiş-tokuş usulünü sona erdiren parayı icat etmişlerdir.</p> <p>Bu bilgilere göre Lidyalılar aşağıdaki alanların hangisine katkı sağlamıştır?</p> <p>A) Eğitim B) Hukuk C) Sanat D) Ticaret</p> <p>(DPY 2020)</p>	<p>4) Urartular, mezarlarını oda ve ev biçiminde yapmış, ölülerini eşyalarıyla birlikte gömmüşlerdir.</p> <p>Bu bilgiye göre, Urartularla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?</p> <p>A) Zengin oldukları B) Madencilikte ileri gittikleri C) Birden çok tanrıya inandıkları D) Ölümden sonraki hayata inandıkları</p> <p>(DPY 2012)</p>

SIRA SİZDE

1

Aşağıdaki tabloya Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine yaptığı katkılara örnekler yazınız.

Uygarlıklar	İnsanlık Tarihine Katkıları
Hititler	
Urartular	
Frigler	
Lidyalılar	
İyonlar	

SB. 5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak kadim uygarlıkların insanlık tarihine katkılarını fark eder.

Adı & Soyadı:..... Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Doğal ve tarihi varlıklarımızı korumalı ve gelecek kuşaklara aktarmalıyız.		
2	Eski paralar tarihi nesnelere örnek olarak gösterilebilir.		
3	İshak Paşa Sarayı Erzurum'da bulunmaktadır.		
4	Doğal güzellikler, geçmişte yaşamış insanlar tarafından yapılmıştır.		
5	Manyas Kuş Cenneti Eskişehir'de bulunmaktadır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Tarihi mekan / Tarihi nesne / Doğal varlık / Tarihi eser / Turist

1	Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve eserlere denir.
2	Doğada insan eli değmeden oluşan, gezilip görülebilecek güzellikteki yerler ve unsurlarolarak nitelendirilir.
3	Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara adı verilmektedir.
4	Geçmişten bizlere kalan ve tarihî değer taşıyan eşyalarolarak adlandırılır.
5	Dinlenme, eğlenme, yeni yerleri görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan insanlara adı verilir.

! Unutmayalım !

1	Ülkemiz ilk çağlardan beri yerleşim yeri olarak kullanılmış ve ülkemiz toprakları üzerinde birçok uygarlık kurulmuştur. Bunda; 1) Uygun bir iklime sahip olması 2) Su kaynaklarına sahip olması 3) Topraklarının verimli olması 4) Göç ve ticaret yolları üzerinde olması etkili olmuştur.
2	Ülkemiz, çok çeşitli doğal güzelliklere sahiptir. Doğal güzelliklerimizin yanında tarihi eserler yönünden de oldukça zengin bir mirasa sahibiz. Çünkü ülkemizde Osmanlı, Selçuklu, Roma gibi birçok devlete ait eserler bulunmaktadır.

Çözelim

1) Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara “tarihî mekân” adı verilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihî mekâna örnektir?

- A) Çatalhöyük Antik Kenti
- B) Manyas Kuş Cenneti
- C) Hz. Muhammed’in Kılıcı
- D) Fatih Sultan Mehmet’in Tuğrası

(DPY 2020)

2)

Verilen görsel aşağıdaki doğal varlıklarımızdan hangisine aittir?

- A) Uzungöl
- B) Peri Bacaları
- C) Uludağ
- D) Manyas Kuş Cenneti

(DPY 2019)

3) Süleymaniye Camisi ülkemizde bulunan.....arasında yer alır. **Cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?**

- A) Doğal varlıklar
- B) Modern yapılar
- C) Tarihi eserler
- D) Müzeler

(DPY 2018)

4) **Aşağıdaki turistik mekanlardan hangisi doğal yollarla oluşmuştur?**

- A) Peri Bacaları
- B) Rumeli Hisarı
- C) Sümela Manastırı
- D) İshak Paşa Sarayı

(DPY 2016)

5) • Edirne’de inşa edilmiştir.
• Mimar Sinan’ın ustalık eseridir.
• Taş, mermer, çini ve ahşap işlemeleriyle ünlüdür.
Özellikleri verilen tarihi eserimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çifte Minareli Medrese
- B) Aspendos Tiyatrosu
- C) İshak Paşa Sarayı
- D) Selimiye Camii

(DPY 2011)

6) **Türkiye’nin turizm değeri ve bulundukları illere göre ilişkin aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Peri Bacaları-Antalya
- B) Kız Kulesi – İstanbul
- C) Pamukkale – Denizli
- D) Mevlana Türbesi – Konya

(DPY 2010)

SIRA SİZDE

1

Çevrenizdeki doğal varlık, tarihî mekân, tarihî eser ve tarihî nesnelere örnekler veriniz. Defterinize örnekler yazınız

SB. 5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihi mekanları, nesneleri ve eserleri tanıtır.

SOSYAL BİLGİLER

(Kültürel Zenginliğimiz)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Gelenek ve görenekler toplumda birlik ve beraberliğin; huzur ve barış ortamının oluşmasında, sürdürülebilmesinde etkilidir.		
2	Türk mutfağı, yemek çeşitliliği bakımından dünyanın en fakir mutfaklarından biri olarak kabul edilir.		
3	Cumhuriyet Bayramı “baharın müjdecisi” olarak bilinen ve her yıl 21 Mart tarihinde kutlanan mevsimlik bir bayramımızdır.		
4	Halk oyunları; insanların sosyalleşmesini, kendilerini toplum içinde ifade etmesini, birlik ve beraberliklerinin kuvvetlenmesini sağlar.		
5	Halıcılık, el sanatlarımız içinde önemli bir yere sahiptir		

.....Boşluk Doldurma.....

Gelenek ve Görenek / El Sanatları / Halk / Sözlü / Kültür

1	Bir toplumda nesilden nesile aktarılarak yaşatılan gelenek, görenek, inanış, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne adı verilir.
2	Kendine özgü hareketleri olan ve müzik eşliğinde oynanan ve toplumun duygu, düşünce ve davranışlarını sergilediği oyunlara oyunu denir.
3	Bir toplumun nesilden nesile aktarılan alışkanlıklarına, davranışlarına ve yaşam tarzlarına adı verilir.
4 insanlarımızın duygularını yansıttığı, kendi ihtiyaçlarını karşılamak için uğraştığı ve becerilerini sergilediği kültürel özelliğimizdir.
5	Türkülerimiz, ninnilerimiz, masallarımız, manilerimizkültürümüzün unsurlarıdır.

! Unutmayalım !

1	Yaşadığımız yerdeki kültürel özellikler, ülkemizin bir başka yerindeki kültürel özelliklere benzeyebilir veya bu yerdeki kültürel özelliklerden farklı olabilir. Bu durumun oluşmasında iklim şartları, yeryüzü şekilleri, ekonomik faaliyetler, gelenek ve görenek gibi faktörler etkilidir
2	Kültür; toplumdan topluma değişiklik gösterir. Ülke içinde bile farklılıklar olabilir. Aynı toplum içinde zamanla değişikliğe uğrayabilir.

Çözelim

1) Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türküler yaşanan olumlu ya da olumsuz olaylar üzerine ortaya çıkmıştır.
B) Kız isteme, nişan ve düğün törenleri bizleri bir araya getiren kültürel unsurlardır.
C) Tarihî evler bizlere atalarımızın günlük yaşamları konusunda önemli bilgiler verir.
D) Müzik aletlerimiz ülkemizin her yerinde aynıdır, yöreden yöreye farklılık göstermez.

2) Aşağıdakilerden hangisi bayramlarımızın özellikleri arasında yer almaz?

- A) Toplumdaki bireylerin ortak duygu ve düşüncelerle hareket etmesini sağlar.
B) Ramazan ve Kurban bayramlarımız milli bayramlarımızdandır.
C) Dinî bayramlarda aile bireyleri, akraba, komşu ve arkadaşlar ziyaret edilir.
D) Birlik ve beraberliğimiz, sevgi ve saygı duyguları bayramlarda güçlenir.

3) Kültürü oluşturan unsurlar bizlerin bir arada yaşamasını sağlamaktadır. İnançlarımız, ortak değerlerimiz, bayrak ve vatan sevgimiz, bayramlarımız; kültürümüzü zenginleştirmekte ve millî birliğimizi güçlendirmektedir. Kültürel unsurlar; milletin kaynaşmasını, dayanışmasını, birlik ve beraberlik içinde yaşamasını sağladığı için önemlidir. Buna göre kültürel unsurların topluma katkıları arasında;

- I- Toplumun kaynaşmasını sağlar.
II- Birlik beraberlik ve dayanışma duygularını geliştirir.
III- İnsanların ekonomik olarak zenginleşmesini sağlar.

gibi durumlardan hangisi ya da hangileri gösterilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) Yalnız III D) I, II ve III

4) Tabloda kültürel özelliklerimize ait örnekler verilmiştir:

Yemekler	Halk Oyunları	El Sanatları
1. Baklava	3. Horon	5. ?
2. Lahmacun	4. Zeybek	6. Ebru Sanatı

Buna göre boş bırakılan 5 numaralı yere aşağıdakilerden hangisinin yazılması uygundur?

- A) Çinicilik B) Cağ kebabı
C) Halay D) Zeytinyağlı sarma

(DPY 2019)

5) Aşağıdakilerden hangisi yörelere göre farklılık gösteren kültürel özelliklerden biri değildir?

- A) Millî bayramlar B) Yemekler
C) Türküler D) El sanatları

(DPY 2018)

6) Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Künefe-Hatay B) Etliekmek-Konya
C) Dondurma-Van D) Manti-Kayseri

SIRA SİZDE

1

Ülkemizde seçeceğiniz bir ilin ve kendi yaşadığınız ilin kültürel öğelerini araştırınız. Bulduğunuz kültürel öğelerden benzer olanların isimlerinin altını kırmızı kalemle çizin.

SB.5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

SB.5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.

SOSYAL BİLGİLER

(Geçmişten Günümüze Kültürümüz)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Kültürel öğeler zaman içinde değişebileceği gibi değişmeden de devam edebilir.		
2	Şehirlerde toplumun farklı kesimlerinin bir arada yaşaması, köyden göç eden bazı insanların kültürel değerlerinin değişmesine neden olmuştur.		
3	Televizyon, Genel Ağ, akıllı telefon gibi kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması insanlar arasındaki kültürel etkileşimi azaltmaktadır.		
4	Ülkemizde iklim çeşitliliğinin fazla olması ve yer şekillerinin farklılaşması, yemek kültürünün değişmesine sebep olmuştur.		
5	Bir ülkede farklı kültürler varsa buna kültürel bozulma ve yozlaşma denir.		

.....Boşluk Doldurma.....

Etkileşim / Değişim / İletişim / Zenginlik / Süreklilik /

1	Kültürün davranış kalıplarında farklılıklar meydana gelmesine yani eski kültür öğelerinin yerini yeni uygulamalara bırakmasına kültüreldenir.
2	Eskiden olan bir kültürel öğenin günümüzde de genel anlamda devam etmesine kültürel veya kültürde devamlılık denir.
3	Bir toplumda farklı yerlerde farklı kültürel öğeler yaşanmasına kültüreldenir.
4	Milletlerin kültürel olarak birbirinden etkilenmelerine kültürel denir.
5	Teknoloji vearaçlarının gelişmesi dünyadaki kültürel etkileşimi artırmıştır.

! Unutmayalım !

1	Kültürel Değişimin Nedenleri: 1) Uluslararası ticaretin etkisi 2) Savaşların etkisi 3) Göçlerin etkisi 4) Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler 5) Ulaşım ve iletişim araçlarının gelişmesi
2	Genel Ağ'ın gelişmesi ve yaygınlaşması ile beraber dilimize daha fazla yabancı kelime girmeye başlamıştır. Bu durum dilimizin özünü kaybetmesine ve gelecek nesillere yanlış aktarılmasına neden olabilmektedir.
3	Yeryüzü şekillerinin, iklim şartlarının, ekonomik faaliyetlerin, ulaşım ve ticaret imkanlarının, eğitim durumunun farklı olması kültürel farklılıkları ortaya çıkarır.

Çözelim

1) Aşağıdakilerden hangisi gündelik hayatımızdaki kültürel unsurlarımızın değişimine olumsuz bir örnektir?

- A) Geleneksel el sanatlarının sanayileşme ile yok olmaya başlaması
- B) Bayramlarda uzakta olan akrabalarla telefonla bayramlaşılması
- C) Halk oyunlarımızla birlikte modern dansların da öğrenilmesi
- D) Düğün eğlencelerinin gürültüyü engellemek için düğün salonlarında yapılması

(DPY 2019)

2) **Geçmiş Dönem:** Bayramlarda aile büyüklerine ve akrabalara gidip bayramlaşıldı.

Günümüz: Bayramlaşmalar artık telefonda konuşarak ya da kısa mesaj yollayarak yapılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bayram kutlamalarındaki bu değişimin sebepleri arasında gösterilebilir?

- A) Boş vakitlerin artması
- B) Ulaşım araçlarının gelişmesi
- C) İletişim araçlarının yaygınlaşması
- D) İnsanlar arasındaki birlik ve beraberliğin güçlenmesi

(MEB KAZANIM KAVRAMA TESTLERİ)

3)

GEÇMİŞTE	GÜNÜMÜZDE
Zeybek, halay, horon, karşılama vb. oyunlar oynanırdı.	Geçmişten gelen halk oyunlarımız devam ederken hayatımıza modern danslar da girmiştir.
Bayramlarda aile büyüklerine ve akrabalara gidilip bayramlaşıldı.	Yüz yüze bayramlaşmaya ek olarak telefonda konuşarak veya kısa mesaj yollayarak bayramlaşma da hayatımıza girmiştir.
Evlerin önünde kır düğünü şeklinde 2-3 gün süren düğünler yapılırdı.	Düğün geleneği devam etmekle birlikte genelde düğün salonlarında yaklaşık 3-4 saat süren düğünler yapılmaktadır.

Tablodan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kültürel unsurlar süreklidir ancak zaman içinde değişim göstermiştir.
- B) Geçmişte yapılan kültürel faaliyetler günümüzde yapılmamaktadır.
- C) Geçmişten günümüze insanlar geleneklerinden kopmuşlardır.
- D) Teknoloji kültürümüzün bozulmasına neden olmuştur.

(MEB BECERİ TEMELLİ SORULAR)

SIRA SİZDE

1

Geçmişten günümüze gündelik hayatımızdaki kültürel unsurların değişimi ve sürekliliğine örnekler veriniz.

SB.5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihi gelişimini değerlendirir.